

AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA

KANSANMUSIIKKI HARMONIKKA

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta 12.3.2019

KANSANMUSIIKKI-HARMONIKKA

KANSANMUSIIKKI-HARMONIKAN VALMENNUSOPETUS

Tavoitteet

- Soiton ilo, kiinnostuksen herättäminen
- Luonteva soittotapa ja soittimen hallinta
  - Istuma-asento
  - Käden asento
  - Sormitukset
  - Palkeen hallinta
- Perusrytmien hallinta
- Nuotinluku G-avain
- Korvakuulolta soittaminen
- Improvisaatio ja rytmien muuntelu
- Kotiharjoittelun opettelu
- Johdattaa perusopintoihin

Sisältö

- Helppoja sävelmiä
- Helppoja lastenlauluja
- Improvisaatioharjoituksia
- Yhteismusisointia

KANSANMUSIIKKI-HARMONIKAN PERUSOPINNOT

● Yleiset tavoitteet kaikille tasoille

- Soiton ilon löytäminen
- Soittimen hallinta
- Ergonomia
- Korvakuulolta soittaminen
  - opettajan esimerkistä
  - tallenteelta
  - nyanssien matkiminen
- Nuotinluku
  - G-avain
  - F-avain
  - Rytmit
- Yhteissoitto
  - Kaikilla tasoilla
  - Stemmasoitto
  - Säestys
  - Erilaiset kokoonpanot

- Eri soittimien kanssa
- Muuntelu ja improvisaatio
  - Rytminen muuntelu
  - Melodinen muuntelu
  - Improvisointi valmiiseen rytmiin
  - Improvisointi rajatuilla sävelillä
  - Vapaa improvisaatio
- Omat sävellykset kaikilla tasoilla

● Perustaso 1

Tavoitteet

- Luonteva soittotapa ja soittimen hallinta
- Palkeen käsittely: kuinka soittaa kovaa/hiljaa
- Oppii harjoittelemaan säännöllisesti ja järkevästi
- Oppii soittamaan korvakuulolta opettajan esimerkin mukaan
- Nuotinluku (G-avain)
- Asteikot
  - Duureja, molleja ja moodeja
- Rytminen muuntelu
- Improvisaatio
  - Rytmimprovisaatio rajatuilla sävelillä
  - Vapaa improvisaatio rajatuilla sävelillä
- Mahdollisuuksien mukaan tutustumista diatonisiin haitareihin (jos pääsoitin on 5-rivinen) tai 5-riviseen (jos pääsoitin on diatoniset haitarit)
- Oppii esiintymään erilaisissa tilanteissa
- Soiton ilo

Sisältö

- Erityylyisiä sävelmiä
- Omia sävellyksiä
- Muuntelu- ja improvisaatioharjoituksia
- Helppoja säestystehtäviä
  - Ilman sointupohjaa
  - Sointupohjalla
- Yhtymusisointia soittaen ja laulaen

Tasosuoritus

- Tekninen osa
  - Sisältyy taiteelliseen osioon improvisaation ja muuntelun muodossa
- Taiteellinen osa
  - Ohjelma
    - Kolme nuoteitta esitettävää kappaletta
    - Osa kappaleista esitetään opettajan/yhtyeen kanssa

- Esitys sisältää muuntelua ja/tai improvisaatiota sekä säestämistä
- Oppilas kirjoittaa lyhyen esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)
- Lautakunta
  - Kaksi jäsentä, oma opettaja sekä oppilas
- Ulkoa soitto
  - Koko ohjelma esitetään nuoteitta, myös yhteissoitto

● Perustaso 2

Tavoitteet

- Luonteva soittotapa ja soittimen hallinta
  - Palkeen käsittely: kuinka soittaa kovaa/hiljaa
  - Itsenäinen harjoittelu sekä erilaiset harjoittelumetodit
  - Korvakuulolta soittaminen
    - Myös nyanssien imitointi
  - Nuotinluku (G-avain ja F-avain)
  - Rytminen ja melodinen muuntelu
  - Omien rakenteiden kokoaminen
  - Omat sävellykset
  - Omat sovitukset
  - Improvisaatio
    - Duuri, molli (luonnollinen, harmoninen), miksolyydininen, doorinen
    - Vapaa improvisaatio rajatuilla sävelillä
  - Mahdollisuuksien mukaan tutustumista diatonisiin haitareihin (jos pääsoitin on 5-rivinen) tai 5-riviseen (jos pääsoitin on diatoniset haitarit)
  - Esiintymiset erilaisissa tilanteissa
  - Soiton ilo
- Sisältö
    - Erityylyisiä sävelmiä
    - Omia sävellyksiä
    - Muuntelu- ja improvisaatioharjoituksia
    - Helppoja säestystehtäviä
      - Ilman sointupohjaa
      - Sointupohjalla
    - Yhtyemusisointia soittaen ja laulaen
  - Tasosuoritus
    - Tekninen osa
      - Säestystehtävä

- Lautakunnan antama säestystehtävä voi olla joko sointusäestystä tai toisen äänen tuottamista
- Soinnutus voi olla helppo, tärkeämpää on monipuolisten säestystapojen käyttö sekä muuntelu
- Voi suorittaa erillään taiteellisesta osiosta
  - Lautakunnassa yksi jäsen, oma opettaja sekä oppilas
- Muilta osin tekninen osio nivoutuu taiteelliseen osioon (muuntelu ja improvisaatio)
- Taiteellinen osa
  - Ohjelma
    - Neljä nuoteitta esitettävää kappaletta
    - Osa kappaleista esitetään opettajan/yhtyeen kanssa
    - Esitys sisältää muuntelua ja improvisaatiota sekä säestämistä, mielellään myös omia sävellyksiä/sovituksia
    - Oppilas kirjoittaa lyhyen esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)
  - Lautakunta
    - Kaksi jäsentä, oma opettaja sekä oppilas
  - Ulkoa soitto
    - Koko ohjelma esitetään nuoteitta, myös yhteissoitto
- **Perustaso 3**

Tavoitteet

- Itsearviointitaitojen kehittäminen
  - Esim. oman harjoittelun analysointi videoinnin avulla
- Erilaiset paljetekniikat (esim. tremolo)
- Muuntelu ja improvisointi
  - Monipuolinen ja tyylinmukainen improvisointi
  - Kaikissa sävellajeissa
- Korvakuulosoitto
  - Myös äänitteeltä
- Nuotinluku
  - Kaikki sävellajit, myös modaaliset
  - Kaikki tahtilajit, myös vaihtuvat
- Omien sovitusten ja rakenteiden tekeminen
- Omat sävellykset
  - Erityylyisiä
  - Sekä standardi- että melodiabassolle
  - Yhteissoitto
    - Omien sovitusten tekeminen
    - Stemmojen keksiminen
    - Monipuolinen säestäminen
    - Myös laulaen

- Esiintyminen
  - Selviää laajempien kokonaisuuksien esittämisestä
  - Soiton ilo

Sisältö

- Improvisaatio- ja muunteluharjoituksia
- Erityyisiä säestystehtäviä sekä toisen äänen tuottamisharjoituksia
- Erityyisiä sävelmiä
  - Myös harmonikan “kultakauden” sävellyksiä (esim. Frosini, Pihlajamaa) sekä uutta harmonikalle sävellettyä musiikkia ja barokkimusiikkia
- Omia sävellyksiä
- Omia sovituksia

Tasosuoritus

- Tekninen osa
  - Säestystehtävä
    - Lautakunnan antama säestystehtävä voi olla joko sointusäestystä tai toisen äänen tuottamista
    - Soinnutus voi olla helppo, tärkeämpää on monipuolisten säestystapojen käyttö sekä muuntelu
    - Voi suorittaa erillään taiteellisesta osiosta
      - Lautakunnassa yksi jäsen, oma opettaja sekä oppilas
  - Muilta osin tekninen osio nivoutuu taiteelliseen osioon (muuntelu ja improvisaatio)
- Taiteellinen osa
  - Lautakunta
    - Kaksi jäsentä, oma opettaja sekä oppilas
  - Ohjelma
    - Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa n. 20min. ohjelmakokonaisuuden, josta osa esitetään opettajan/yhtyeen kanssa
    - Esitys sisältää erityyisiä nuotteita esitettäviä sävelmiä, omia sävellyksiä ja/tai sovituksia, muuntelua, improvisaatiota sekä säestystä
    - Oppilas kirjoittaa lyhyen esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)

KANSANMUSIIKKI-HARMONIKAN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tavoitteet

- Perusopetuksen opintojen laajentamista ja syventämistä oppilaan omien tavoitteiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan
  - Esim. taiteidenvälisyys
  - Multi-instrumentalisuus
- “Oman äänen” etsiminen
- Ilmaisun laajentaminen
- Musiikillisten ja instrumenttitekniisten taitojen kehittäminen
- Monipuolisten, toimivien konserttikokonaisuuksien suunnittelu
- Soiton ilo

Sisältö

- Monipuolinen ohjelmisto
  - Painottuu oppilaan mieltymysten mukaan
  - Sisältää joka tapauksessa monipuolisen valikoiman koti- ja/tai ulkomaista kansanmusiikkia sekä omia sävellyksiä ja improvisaatiota
- Oppilaan kiinnostuksen kohteiden mukaan kannustetaan taiteidenvälisyyteen sekä mahdollisten sivuinstrumenttien käyttöön tutkinnossa
- Osallistuminen erilaisiin yhteissoittoproduktioihin

Tasosuoritus

- Tekninen osa
  - Sisältyy taiteelliseen kokonaisuuteen
- Taiteellinen osa
  - Ohjelma
    - Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa n. 30min. ohjelmakokonaisuuden, joka tuo monipuolisesti esille oppilaan muusikkoutta ja instrumentin hallintaa
    - Konsertti sisältää nuoteitta esitettäviä sävelmiä, omia sävellyksiä ja/tai sovituksia, muuntelua, improvisaatiota ja säestämistä
    - Osan konsertin ohjelmasta voi esittää opettajan tai yhtyeen kanssa
    - Oppilas kirjoittaa esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)
  - Tasosuoritus voi koostua myös erillisistä (esim. eri teemaisista) konserteista
    - Esim. 2x20 min. tai 3x15 min.
  - Lautakunta
    - Kolme jäsentä, oma opettaja sekä oppilas